

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2011 r.

**w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych
znajdujących się w archiwach wyodrębnionych**

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 673, z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób i tryb udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych, z wyłączeniem archiwum wyodrębnionego Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

§ 2. Materiały archiwalne zgromadzone w archiwach wyodrębnionych są udostępniane przez:

- 1) umożliwienie zainteresowanym albo ich upoważnionym przedstawicielom osobistego zapoznania się z oryginalnymi materiałami lub ich kopiami, w pomieszczeniach przystosowanych do swobodnego korzystania z materiałów;
- 2) przekazanie zainteresowanym informacji zawartych w materiałach archiwalnych w postaci pisemnej odpowiedzi na zapytanie albo w postaci reprodukcji materiałów.

§ 3. 1. Materiały archiwalne udostępnia się na podstawie pisemnego zgłoszenia zainteresowanego, zwanego dalej "zgłaszającym".

2. Zgłoszenie składa się do organu, któremu jest podporządkowane archiwum wyodrębnione, zwane dalej "archiwum" lub osobie upoważnionej przez organ. Zgłoszenie powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko, rodzaj i numer dokumentu tożsamości oraz adres do korespondencji – jeżeli zgłoszenie składa osoba fizyczna lub jej upoważniony przedstawiciel;
- 2) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej oraz imię i nazwisko, rodzaj i numer dokumentu tożsamości osoby upoważnionej, której mają być udostępnione materiały archiwalne – jeżeli zgłoszenie składa osoba prawna lub jednostka organizacyjna;
- 3) wskazanie materiałów archiwalnych lub określenie tematu, którego one dotyczą;

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 39, poz. 307 i Nr 166, poz. 1317 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 47, poz. 278 i Nr 182, poz. 1228.

- 4) określenie celu udostępnienia materiałów archiwalnych;
- 5) proponowany sposób udostępnienia materiałów archiwalnych.

3. Do zgłoszenia załącza się upoważnienie dla osoby, o której mowa w ust. 2 pkt 1 i 2.

§ 4. 1. Materiały archiwalne dotyczące osób fizycznych udostępnia się w pełnym zakresie tym osobom do celów własnych, jeżeli nie narusza to prawnie chronionych interesów państwa, jednostek organizacyjnych i obywateli, danych osobowych zawartych w tych materiałach lub innych informacji podlegających ograniczonemu dostępowi.

2. Materiały archiwalne, o których mowa w ust. 1, zawierające chronione dane osobowe osób trzecich, są udostępniane po anonimizacji tych danych.

§ 5. 1. Udostępnienie materiałów archiwalnych zawierających informacje stanowiące tajemnice prawnie chronione wymaga pisemnej zgody organu, któremu jest podporządkowane archiwum.

2. Zgodę na udostępnienie materiałów, o których mowa w ust. 1, wydaje się na pisemny wniosek zainteresowanego, zwanego dalej "wnioskodawcą".

3. Wniosek powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, rodzaj i numer dokumentu tożsamości oraz adres do korespondencji – jeżeli o udostępnienie materiałów archiwalnych zawierających informacje stanowiące tajemnice prawnie chronione ubiega się osoba fizyczna lub jej upoważniony przedstawiciel;
- 2) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej oraz imię i nazwisko, rodzaj i numer dokumentu tożsamości jej upoważnionego przedstawiciela, któremu mają być udostępnione materiały archiwalne – jeżeli o udostępnienie materiałów archiwalnych zawierających informacje stanowiące tajemnice prawnie chronione ubiega się osoba prawna lub jednostka organizacyjna;
- 3) wskazanie materiałów archiwalnych lub określenie tematu, którego one dotyczą;
- 4) określenie celu i uzasadnienie wykorzystania materiałów archiwalnych;
- 5) tytuł uprawniający do uzyskania dostępu do informacji stanowiących tajemnice prawnie chronione.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, w przypadku wnioskowania o dostęp do informacji niejawnych załącza się:

- 1) kopię ważnego poświadczenia bezpieczeństwa wydanego przez właściwą służbę, instytucję lub pełnomocnika ochrony w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), odpowiednie do klauzuli tajności materiału archiwalnego, o którego udostępnienie ubiega się wnioskodawca;
- 2) upoważnienie dla osoby, o której mowa w ust. 3 pkt 1 i 2.

5. Materiały archiwalne zawierające informacje niejawne mogą być udostępnione wnioskodawcy w zakresie niezbędnym do osiągnięcia celu wyrażonego we wniosku, o którym mowa w ust. 3 pkt 4.

6. Materiały archiwalne, o których mowa w ust. 1, udostępnia się w archiwach, w których są one przechowywane, wyłącznie przez bezpośredni wgląd w oryginały dokumentów lub ich kopie.

7. Fakt udostępnienia materiału archiwalnego zawierającego informacje niejawne, którym nadano klauzulę „ściśle tajne” albo „tajne”, podlega odnotowaniu w karcie zapoznania się z dokumentem.

§ 6.1. Udostępnianiu podlegają materiały archiwalne zewidencjonowane, dla których sporządzono środki ewidencyjno-informacyjne.

2. Oryginalne materiały archiwalne udostępnia się po nadaniu im paginacji lub foliacji.

3. Wymogi, o których mowa w ust. 2, stosuje się również do kopii materiałów archiwalnych, jeżeli archiwum nie dysponuje oryginalnymi materiałami archiwalnymi.

4. Do udostępniania posiadanych przez archiwum środków ewidencyjno-informacyjnych oraz ograniczenia lub odmowy ich udostępnienia stosuje się:

- 1) § 2, 4, 5, 7-9, § 10 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2 i 3 oraz § 11-13, jeżeli są udostępniane środki ewidencyjno-informacyjne dotyczące materiałów archiwalnych zawierających informacje stanowiące tajemnice prawnie chronione;
- 2) § 2-4, § 7-9, § 10 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2 i 3 oraz § 11-13, jeżeli są udostępniane środki ewidencyjno-informacyjne dotyczące materiałów archiwalnych innych niż wymienione w pkt 1.

§ 7. 1. Osoba kierująca archiwum:

- 1) dokonuje, na podstawie informacji zawartych w zgłoszeniu lub wniosku, ogólnej oceny dopuszczalności udostępniania materiałów archiwalnych;
- 2) zaznacza brak zastrzeżeń odpowiednią adnotacją na zgłoszeniu lub na wniosku.

2. Jeżeli przepisy prawa ograniczają dostęp do informacji wskazanych w zgłoszeniu lub wniosku, czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być poprzedzone złożeniem przez zgłaszającego lub wnioskodawcę wyjaśnień lub oświadczeń albo udokumentowaniem uprawnień do zapoznania się z treścią żądanych materiałów archiwalnych.

3. W odniesieniu do informacji stanowiących tajemnice prawnie chronione, zgłaszający lub wnioskodawca składa pisemne oświadczenie dotyczące sposobu i zakresu ich wykorzystania.

4. Jeżeli w korzystaniu z materiałów archiwalnych, udostępnianych odpowiednio do określonego zgłoszenia lub wniosku, nastąpi przerwa przekraczająca 6 miesięcy, ponowne wykorzystanie wymaga złożenia nowego zgłoszenia lub wniosku.

§ 8. Organ, któremu jest podporządkowane archiwum, lub osoba przez niego upoważniona może:

- 1) uzależnić udostępnienie żądanych materiałów archiwalnych od potwierdzenia faktu prowadzenia prac o wskazanej tematyce lub od przedłożenia przez zgłaszającego lub wnioskodawcę pisma polecającego właściwej w tym zakresie instytucji lub osoby;
- 2) udostępnić materiały archiwalne, z wyłączeniem lub ograniczeniem możliwości ich reprodukcji ze względu na:
  - a) zły stan fizyczny materiałów archiwalnych,
  - b) żądanie przez zgłaszającego lub wnioskodawcę materiałów archiwalnych niezbędnych do prowadzenia prac, o których mowa w pkt 1;
- 3) ustalić maksymalną liczbę jednostek archiwalnych, jaka może być udostępniona jednej osobie w ciągu dnia, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa zasobu archiwalnego.

§ 9. Organ, któremu jest podporządkowane archiwum, lub osoba przez niego upoważniona może wyrazić pisemną zgodę na udostępnienie materiałów archiwalnych, od których wytworzenia nie upłynęło 30 lat:

- 1) do celów badań naukowych;
- 2) na potrzeby tworzenia:
  - a) materiałów prasowych w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.²),
  - b) programów radiowych i telewizyjnych przez nadawców programów radiowych i telewizyjnych;
- 3) na potrzeby produkcji filmów dokumentalnych;
- 4) do celów własnych osób fizycznych, jeżeli udostępnienie materiałów archiwalnych dotyczących tych osób nie narusza prawnie chronionych interesów państwa, jednostek organizacyjnych i obywateli, danych osobowych zawartych w tych materiałach lub innych informacji podlegających ograniczonemu dostępowi.

§ 10. 1. Udostępnianie materiałów archiwalnych może zostać ograniczone ze względu na:

- 1) ich zły stan fizyczny;
- 2) brak środków ewidencyjno-informacyjnych;
- 3) potrzebę wykorzystania materiałów archiwalnych przez jednostkę organizacyjną przy wykonywaniu jej ustawowych zadań;
- 4) ubieganie się o dostęp do tych samych materiałów archiwalnych jednocześnie przez

² Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1988 r. Nr 41, poz.324, Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 111, poz. 1181, z 2005 r. Nr 39, poz. 377, z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228.

wielu zgłaszających lub wnioskodawców.

2. W przypadku ograniczenia, o którym mowa w ust. 1, organ, któremu jest podporządkowane archiwum, lub osoba przez niego upoważniona informuje o przyczynach ograniczenia zgłaszającego lub wnioskodawcę, wskazując równocześnie przybliżony termin udostępnienia materiałów archiwalnych.

3. Udostępnienie materiałów archiwalnych nie uprawnia zgłaszającego lub wnioskodawcy do ich reprodukcji bez zgody.

§ 11. Materiały archiwalne udostępnia się po okazaniu przez zgłaszającego lub wnioskodawcę dokumentu potwierdzającego tożsamość.

§ 12. Jeżeli zgłaszający lub wnioskodawca podjął lub podejmuje czynności zagrażające bezpieczeństwu i integralności udostępnionych materiałów archiwalnych, organ, któremu jest podporządkowane archiwum, lub osoba przez niego upoważniona może pisemnie:

- 1) wyłączyć możliwość korzystania z materiałów archiwalnych przez zgłaszającego;
- 2) cofnąć wnioskodawcy zgodę na korzystanie z materiałów archiwalnych.

§ 13. 1. Udostępnianie materiałów archiwalnych jest bezpłatne, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku ponoszenia przez archiwum dodatkowych kosztów związanych z udostępnianiem materiałów archiwalnych lub ze sporządzaniem reprodukcji materiałów archiwalnych, archiwa pobierają od zgłaszającego lub wnioskodawcy opłatę w wysokości określonej w załączniku do rozporządzenia.

3. Zgłaszający lub wnioskodawca wnosi opłatę, o której mowa w ust. 2, przed udostępnieniem mu materiałów archiwalnych lub przed wydaniem zamówionych reprodukcji materiałów.

§ 14. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 2008 r. w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych (Dz. U. Nr 107, poz. 679).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES
RADY MINISTRÓW

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia ..... 2011 r. (poz. ....)

**OPŁATY ZA DODATKOWE KOSZTY PONOSZONE
W ZWIĄZKU Z UDOSTĘPNIANIEM MATERIAŁÓW ARCHIWALNYCH
LUB SPORZĄDZANIE ICH REPRODUKCJI**

1. Opłaty za dwuwymiarowe kopie z materiałów płaskich

Technika wykonania	Jednostka miary	Opłata w zł	Uwagi
Odbitki kserograficzne	szt. A4 czarno-białe	1	
	szt. A4 kolorowe	5	
	szt. A3 czarno-białe	2	
	szt. A3 kolorowe	7	
Fotokopie	szt. 9x14 czarno-białe	11	Przy zamówieniu przekraczającym wykonanie 10 sztuk fotokopii - jest pobierana zaliczka w wysokości 50 % wartości zamówienia
	szt. 13x18 czarno-białe	14	
	szt. 18x24 czarno-białe	17	
	szt. 24x30 czarno-białe	22	
	szt. 30x40 czarno-białe	29	
	szt. 40x50 czarno-białe	39	
	szt. 50x60 czarno-białe	53	
Mikrofilmy	1 klatka negatywu	2,50	
	metr bieżący pozytywu na taśmie srebrzej	20	
	metr bieżący pozytywu na taśmie diazo	15	
Reprodukcje w postaci plików rastrowych zapisanych na informatycznych nośnikach danych	1 megabajt każdego wykonanego obrazu	1	Reprodukcje są udostępniane w jednym z formatów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm. ³⁾) do stosowania dla danych zawierających informację graficzną. Ilość megabajtów stanowiących podstawę do obliczeń ustala się na podstawie wielkości pliku obrazu w formacie TIFF bez kompresji

³⁾ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 12, poz. 65, Nr 73, poz. 501, z 2008 r. Nr 127, poz. 817, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 182, poz. 1228.

2. Opłaty za inne czynności związane z wykonywaniem reprodukcji

Czynność	Jednostka miary	Opłata w zł	Uwagi
Przygotowanie jednostki archiwalnej do filmowania przy świetle dziennym przez zgłaszającego lub wnioskującego	1 jednostka archiwalna	20	
Przygotowanie jednostki archiwalnej do filmowania przy użyciu dodatkowego oświetlenia przez zgłaszającego lub wnioskującego	1 jednostka archiwalna	60	
Przygotowanie jednostki archiwalnej do fotografowania przy świetle dziennym przez zgłaszającego lub wnioskującego	1 jednostka archiwalna	1	
Przygotowanie jednostki archiwalnej do fotografowania przy użyciu dodatkowego oświetlenia przez zgłaszającego lub wnioskującego	1 jednostka archiwalna	60	
Wykonanie nagrania analogowego z montażem	1 minuta	5	Na nośniku zamawiającego
Transfer danych na przenośne informatyczne nośniki danych lub za pomocą systemów teleinformatycznych	1 megabajt	0,1	Opłata nie uwzględnia wartości nośnika. Opłata za nośnik w zależności od użytego nośnika
Wydruki z reprodukcji w postaci plików rastrowych zapisanych na informatycznych nośnikach danych	szt. A4 czarno-białe szt. A4 kolorowe szt. A3 czarno-białe szt. A3 kolorowe	1 5 2 7	

3. Opłaty za dodatkowe koszty związane z udostępnianiem materiałów archiwalnych

Czynność	Jednostka miary	Opłata w zł	Uwagi
Poszukiwanie informacji zawartych w materiałach archiwalnych w odpowiedzi na zapytanie	1 godzina pracy	20	Opłatę pobiera się niezależnie od wyników poszukiwania
Poszukiwanie informacji zawartych w materiałach obcojęzycznych lub trudno czytelnych	1 godzina pracy	40	Opłatę pobiera się niezależnie od wyników poszukiwania

UZASADNIENIE

Konieczność przedłożenia projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych jest wynikiem zmiany w upoważnieniu ustawowym zawartym w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 673, z późn. zm.), spowodowanej wejściem w życie w dniu 2 stycznia 2011 roku ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228).

Zmiana upoważnienia polegała na zastąpieniu w art. 17 ust. 3 pkt 1 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach wyrażenia „informacje stanowiące tajemnice ustawowo chronione, w szczególności tajemnicę państwową lub służbową” przez wyrażenie „informacje stanowiące tajemnice prawnie chronione, w szczególności informacje niejawne”.

Dotychczasowy akt wykonawczy, wydany na podstawie tego upoważnienia, tj. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 2008 r. w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych (Dz. U. Nr 107, poz. 679), zachowuje moc obowiązującą do czasu wydania nowego rozporządzenia, jednak nie dłużej niż do 2 stycznia 2012 r. (na podstawie art. 189 ust. 2 ustawy o ochronie informacji niejawnych).

Ze względu na zakres zmian wprowadzonych ustawą o ochronie informacji niejawnych zaproponowane w projekcie regulacje stanowią w dużej mierze powtórzenie dotychczasowych rozwiązań, które częściowo zostały uszczegółowione i uzupełnione, między innymi w zakresie, zaproponowanym przez archiwa wyodrębnione, w trakcie przeprowadzonych wstępnych konsultacji.

Pozostawiono w brzmieniu dotychczasowym przepisy § 1, § 2, § 4, § 8, § 11, § 12 i § 15.

Zmiany wprowadzone w § 3 polegają na wprowadzeniu, analogicznej do przepisów § 8, § 10 ust. 2 i § 12, możliwości działania także osoby upoważnionej przez organ. Dodatkowo usunięto słowo „podmiot”, jako wyraz zbędny w kontekście konstrukcji przepisu w § 2.

Korekta § 5 dotyczy natomiast odpowiedniej modyfikacji tego przepisu pod kątem zmian, które zostały wprowadzone w upoważnieniu ustawowym, zawartym w art. 17 ust. 3 pkt 1 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, to znaczy zastąpiono wyrazy „tajemnicę państwową lub służbową” wyrazami „tajemnice prawnie chronione”. Taka modyfikacja spowodowała konieczność doprecyzowania przypadków, w których istnieje konieczność dołączenia do wniosku kopii ważnego poświadczenia bezpieczeństwa, jak i upoważnienia dla osoby reprezentującej wnioskującego. Stąd dopisano, że wymagania te dotyczą wnioskowania o dostęp do informacji niejawnych. Podobnej korekty dokonano w ust. 6 tego paragrafu usuwając wyrażenie „informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową” na rzecz określenia

„informacje niejawne, którym nadano klauzulę „ściśle tajne” lub „tajne”. Skorelowano także przepis § 5 ust. 4 pkt 1 z przepisami ustawy o ochronie informacji niejawnych, na podstawie których nie tylko służby ochrony państwa czy pełnomocnik ochrony może wydać poświadczenie bezpieczeństwa. W tym samym paragrafie w ust. 5 doprecyzowano przez dodanie przymiotnika „archiwalne” słowo „materiały”, tak by było oczywistym, że chodzi o materiały archiwalne. Dodatkowo usunięto słowo „podmiot”, jako zbędne, analogicznie do zmiany w § 3.

W § 6 ust. 3 modyfikacja polega na zastąpieniu słów „kserokopii i fotokopii dokumentów” słowami „kopii materiałów archiwalnych”, co uwzględnia postęp techniczny w zakresie możliwości reprodukcji materiałów archiwalnych, także przy użyciu technik cyfrowych. Pozostałe korekty w tym paragrafie wynikają z zastosowanych już i uzasadnionych powyżej zmian, tj. dodano przymiotnik „archiwalne” przy słowie „materiały” (ust. 3) oraz zmieniono wyrażenie „informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową lub służbową” na „informacje stanowiące tajemnicę prawnie chronioną” (ust. 7).

Zmiany mającej na celu uzgodnienie z terminologią używaną w upoważnieniu ustawowym dokonano także w § 7, zastępując wyrazy „informacji prawnie chronionych” wyrazami „informacji stanowiących tajemnicę prawnie chronioną”.

Zmodyfikowano § 9, ustalając, że chodzi o materiał prasowy w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy – Prawo prasowe, bez względu na to, czy jest on opracowywany (publikowany) przez czasopismo czy dziennik. Uzupełniono również określenia „nadawców radiowych i telewizyjnych” o słowo „programów”, zgodnie z określeniem, które używane jest w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531, z późn. zm.).

Uzupełniono też § 10 o przepis dający możliwość ograniczenia dostępu do materiałów archiwalnych, jeżeli ubiegają się o jednoczesny dostęp do nich więcej niż jeden zgłaszający lub wnioskujący. Wzorowano się w tym zakresie na przepisie, zawartym w art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.). Ze względu na dopuszczenie możliwości reprodukcji materiałów archiwalnych własnym sprzętem przez zgłaszającego lub korzystającego (por. część 2 załącznika do rozporządzenia) konieczne było usunięcie słowa „samodzielnego” i wprowadzenie zastrzeżenia, że może być to działanie użytkownika, tylko za zgodą archiwum.

Modyfikacja przepisu § 13 ust. 2 wynika z konieczności uwzględnienia możliwych kosztów, przewidzianych w upoważnieniu ustawowym (tj. w art. 17 ust. 3 pkt 4 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach). Pod tym kątem dokonano odpowiednich zmian w tabelach opłat, stanowiących załącznik do rozporządzenia. Wiąże się to z dopuszczeniem wykonywania reprodukcji materiałów archiwalnych własnym sprzętem użytkownika, jak i z coraz częstszym korzystaniem przez użytkowników z przepisu § 2 ust. 2 dotychczasowego rozporządzenia, co

generuje znaczne koszty i obciążenie pracowników archiwum.

Szereg zmian i poprawek wprowadzono w załączniku do rozporządzenia. Przede wszystkim dokonano zmiany tytułu załącznika, tak by był zgodny z przepisem § 13 ust. 2. Zweryfikowano także stawki opłat, dokonując ich obniżenia, jak w przypadku odbitek kserograficznych lub ustalenia ich jednoznacznej wartości (zrezygnowano z dotychczasowych widełek w ustalaniu stawki opłaty). Należy nadmienić, że opłaty te nie stanowią należności za usługi archiwów wyodrębnionych, lecz za dodatkowe koszty ponoszone w związku z udostępnianiem materiałów archiwalnych lub ich reprodukowaniem. Wprowadzono także dodatkową tabelę opłat (nr 3) związaną z wyszukiwaniem przez archiwistów informacji w materiałach archiwalnych dla użytkowników na ich prośbę. Taka czynność przewidziana została w § 2 ust. 2 rozporządzenia i może generować dodatkowe koszty w archiwach wyodrębnionych.

Obniżenie kosztów za odbitki kserograficzne wynika z faktu znaczącego spadku cen za sprzęt i materiały służące do realizacji tej formy reprodukcji. Wprowadzono jednoznaczność w ustalaniu opłat za kopiowanie cyfrowe (pozycja „reprodukcje w postaci plików rastrowych zapisanych na informatycznych nośnikach danych”) poprzez pozostawienie jedynie opłaty za 1 megabajt każdego wykonanego obrazu. Zrezygnowano więc z opłaty za sam fakt wykonania obrazu.

Dokonano także korekt w tabeli 2 załącznika poprzez czytelne określenie czynności i jednostki miary dla tych czynności. W tym zakresie doprecyzowano, że zarówno w odniesieniu do filmowania, jak i fotografowania chodzi o czynności wykonywane przez użytkownika. Z tego faktu wynika też obniżenie opłat w przypadku wykonywania filmu, czy fotografii przy świetle dziennym. Pozostawiono na maksymalnym poziomie ceny za te czynności przy użyciu światła sztucznego ze względu na dwie kwestie: pobór prądu oraz koszty konserwacji tak naświetlanego materiału archiwalnego. Wprowadzono także na końcu tabeli nową możliwość reprodukcji, to jest wykonanie wydruku z odwzorowania cyfrowego materiału archiwalnego. Ustalone w tym wypadku opłaty są analogiczne jak za odbitki kserograficzne.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt aktu prawnego.

Podmiotami, na które oddziałuje proponowany akt prawny są archiwa wyodrębnione, wymienione w art. 29 ust. 1 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, z wyjątkiem archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, czyli:

- 1) archiwum Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) archiwum Senatu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) archiwum Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) archiwum Rady Ministrów;
- 5) archiwum Biura Bezpieczeństwa Narodowego;
- 6) archiwa:
  - a) urzędu obsługującego Ministra Obrony Narodowej oraz organów i jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez tego Ministra – w zakresie działu administracji rządowej obrona narodowa,
  - b) urzędów obsługujących ministra właściwego do spraw wewnętrznych i ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz organów i jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez tych ministrów – w zakresie działów administracji rządowej sprawy wewnętrzne i sprawy zagraniczne,
  - c) komórek organizacyjnych wykonujących czynności w zakresie wywiadu skarbowego w jednostkach organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych – w zakresie tych czynności,
  - d) komórek organizacyjnych wykonujących zadania w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa, utworzonych w innych niż wymienione w lit. a i b urzędach obsługujących organy państwowe i państwowych jednostkach organizacyjnych oraz w urzędach obsługujących organy jednostek samorządu terytorialnego i innych samorządowych jednostkach organizacyjnych – w zakresie tych zadań,
  - e) komórki organizacyjnej wykonującej zadania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw instytucji finansowych – w zakresie tych zadań;
- 7) archiwa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu;
- 8) archiwum Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji.

Ze względu na zakres podmiotowy rozporządzenia przed rozpoczęciem prac nad projektem skierowano zapytanie do dziesięciu archiwów wyodrębnionych o przedstawienie sugestii i propozycji zmian w brzmieniu przepisów rozporządzenia wraz z uzasadnieniem tych propozycji. Z dwóch archiwów (tj. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Ministerstwa Spraw Zagranicznych) przekazano informację o rezygnacji ze zgłaszania na tym etapie prac propozycji zmian, natomiast z czterech (Kancelarii Prezydenta RP, Kancelarii Sejmu RP, Kancelarii Senatu RP, Centralnego Archiwum Wojskowego) przedstawiono propozycje uszczegółowienia i uzupełnienia poszczególnych przepisów dotychczasowego rozporządzenia. Pozostałe cztery archiwa wyodrębnione (Rady Ministrów, Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego) nie nadesłały informacji w tym zakresie.

Z nadesłanych propozycji nie uwzględniono następujących sugestii:

- 1) by w rozporządzeniu zostały uregulowane zagadnienia udostępniania dokumentacji niearchiwalnej, która w tych archiwach jest również gromadzona i przechowywana – ta propozycja wykracza poza ramy upoważnienia zawartego w art. 17 ust. 3 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach; przedmiotem regulacji na podstawie tego upoważnienia może być jedynie udostępnianie materiałów archiwalnych;
- 2) by wprowadzić zamiast odrębnego zgłoszenia i wniosku jeden dokument wspólny dla obu czynności (tzn. dla czynności zgłaszania lub wnioskowania) – ta propozycja stawiałaby pod znakiem zapytania, czy właściwie zrealizowano wytyczne do wydania projektowanego aktu, ponieważ sformalizowane postępowanie (realizowane w związku ze złożeniem wniosku) przewidziane jest tylko w szczególnych przypadkach, jak udostępnianie materiałów archiwalnych zawierających informacje stanowiące informacje prawnie chronione (§ 5) oraz materiałów archiwalnych, dla których nie upłynęło 30 lat od ich wytworzenia (§ 8);
- 3) by zawęzić rodzaj materiałów archiwalnych, które mogą być udostępniane osobom fizycznym – ta propozycja naruszyłaby przepis upoważnienia ustawowego, ale przede wszystkim gwarancje zawarte w Konstytucji RP;
- 4) by uregulować w rozporządzeniu udostępnianie materiałów archiwalnych poprzez ich wypożyczenie innym organom lub instytucjom w sprawach służbowych (urzędowych) – ta propozycja wynikać może prawdopodobnie z błędnego odczytania zakresu przedmiotowego rozporządzenia, które nie może przecież zastąpić, czy powtórzyć regulacji wynikających z innych aktów prawnych (np. Kodeks postępowania karnego);
- 5) by uregulować sposób i tryb udostępniania materiałów archiwalnych do użytku służbowego jednostki organizacyjnej, w której archiwum wyodrębnione

zostało utworzone – również ta propozycja wykracza poza ramy upoważnienia ustawowego i powinna być domeną instrukcji wynikających z art. 6 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach;

- 6) by przewidzieć możliwość ograniczenia dostępu do materiałów archiwalnych, gdy nie ma odpowiedniego miejsca do udostępniania tych materiałów (np. brak czytelnik) – ta propozycja również nie mogła być uwzględniona ze względu na naruszenie podstawowej zasady prawa do wglądu do materiałów archiwalnych;
- 7) by doprecyzować sprawy pobierania opłat, wprowadzając zniżki lub uwzględniając fakt pobierania podatku VAT – obie propozycje uznane zostały za niezasadne, ponieważ opłaty pobiera się w sytuacji ponoszenia dodatkowych kosztów, więc rezygnacja z nich stanowiłaby uszczuplenie dochodów budżetu państwa, natomiast doliczanie podatku VAT jest niezasadne, ponieważ wykonywanie reprodukcji nie jest tożsame w archiwach wyodrębnionych ze świadczeniem usług;
- 8) by w załączniku do rozporządzenia przewidzieć opłatę za możliwość wykonywania kopii cyfrowej z materiałów archiwalnych – tej propozycji także nie uwzględniono, ponieważ stosowna opłata została już ustalona w tabeli 1 w pozycji opisanej „Reprodukcje w postaci plików rastrowych zapisanych na informatycznych nośnikach danych”.

Przedmiotowy projekt został przekazany do zaopiniowania organizacjom społecznym związanym ze środowiskiem archiwistów w Polsce oraz grupującym potencjalnych użytkowników archiwów wyodrębnionych, czyli Polskiemu Towarzystwu Historycznemu, Stowarzyszeniu Archiwistów Polskich, Stowarzyszeniu Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości, Polskiemu Towarzystwu Archiwalnemu, Stowarzyszeniu Archiwistów Kościelnych w Polsce, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Archiwistów oraz Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Pełnomocników Ochrony Informacji Niejawnych. Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania także Radzie Archiwalnej. Wyniki konsultacji zostaną omówione po ich zakończeniu.

3. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie proponowanej regulacji nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Proponowane zmiany nie wpłyną na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na

funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki oraz na przedsiębiorczość, a także na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Zakres regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.